

Pável Ágoston 100 évvel ezelőtti könyvtármarketing tevékenysége

Pável Ágoston, a leánygimnázium tanárát 1924 novemberében bízták meg, hogy legyen a szombathelyi könyvtár őre. Nagy Éva *levéltári kutatásai*ból kiderül, hogy az új könyvtáros kemény szavakkal illette a korábbi évek működését, elítélően nyilatkozott elődei gyűjteményszervezői tevékenységéről. Felmérte, hogy akkori állapotában a könyvtár működésképtelen, ezért tervet készített a meglévő állomány rendezésére, a hiányok pótlására és nyomtatott katalógus előállítására. A szükséges anyagok előteremtéséhez a megszokott források nem voltak elégségesek, állami támogatás nem érkezett, a Vasvármegyei Kultúregyesület nem tudott segítséget nyújtani. A legfontosabb és legsürgetőbb feladatok, az állomány rendezése és a kötetkatalógus előkészítése miatt 1925. július 1-től 1926. január 1-ig szüneteltetni kényszerült a kölcsönzést. Ezalatt az idő alatt önkéntesek segítségével végzett a tervezett munkával. Az összeállított katalógus nyomdai költségeit a rendezés során kiselejtezték és többes példányok értékesítéséből, előfizetésekből és a kötetekben elhelyezett hirdetések árából fedezték. A könyvtár fenntartásához és működéséhez elengedhetetlen anyagiak megszerzésére Pável sorsjegyakciót hirdetett. A 115418/1925. sz. pénzügyminiszteri rendelettel adómentesen engedélyezett tárgysorsjátékokra 15 000 sorsjegyet bocsájtottak ki, ebből 10 500 el is fogyott. A sikerhez minden bizonnyal hozzájárultak a jól elhelyezett hirdetések és a támogatók megnyerése. A sorsjegyek eladásából befolyt összeg 52 500 000 korona volt. Ebből az akció kiadásaira 16 500 000 koronát fordítottak, a különbözetet könyvvásárlásra és a legszükségesebb kötetekre használhatták fel. Nagy munka és körültekintő szervezés után 1926-ban jelent meg Vasvármegye Kultúregyesülete Könyvtárának címjegyzéke, az anyaggyűjtést 1926. május 25-én zárták

le. Az állomány rendezéséről és a katalógus összeállításáról az 1926. évi jelentésében szerényen csak ennyit ír: „Óriási munka volt, de nem panaszkodom, sőt, most, ha visszatekintek az elmúlt munkálatokra, amelyek kora reggeltől késő éjszakáig tartottak, valami nagyon jóleső érzés fog el. És ezenkívül – szeretem a könyveket.”

A katalógus megjelentetésének gyakorlati jelentősége volt, a kölcsönzők ebből tudtak választani olvasnivalót. Pável Ágoston modern és tudományos könyvtárra vágyott, ezért körültekintéssel és kitartással kezdett el építkezni az elődei által megteremtett alapokra. 1928. február 29-én az a kéressel fordult Vas megye kiadóhivatalaihoz, hogy a megye területén megjelenő nyomtatványokból, különösen a heti-és napilapokból egy-egy tiszteletpéldányt küldjenek meg a könyvtárnak: „Abban a biztos reményben, hogy a m. t. Kiadóhivatal méltányolja kérésünknek művelődéstörténeti jelentőségét, és így nem zárkozik el annak teljesítése elől...” E felhívásnak és Pável kitartó sürgetéseinek köszönhető a Berzsényi Dániel Könyvtár helyismereti folyóirattárának létrejötte. Ugyancsak levélben kereste meg a jelentős folyóiratok

kiadóit, árendeményt vagy tiszteletpéldányt kérve. Így jutott a könyvtár kedvezményesen például a Nyugat, a Korunk, a Híd példányaihoz. Természetesen nem járhatott mindig sikerrel – jó néhány elutasító levél tanúsítja ezt, de kedvét és kitartását ezek sem szegték. A későbbi években is folyamatos levelezésben állt a legtöbb budapesti kiadóval, könyvkereskedéssel és antikváriummal, minden alkalommal vázolván a könyvtár anyagi helyzetét és kérve megértésüket. A könyvtár látogatottságának növelése érdekében pedig hirdetéseket helyezett el az újságokban, a szerkesztőségek munkatársai ennek fejében ingyenesen kölcsönözhettek, a város közüzemeiben hirdetőtáblákat raktak ki, a könyvtárról készült dia-positíveket rendszeresen vetítették a moziiban.

Pável Ágoston különös tehetséggel rendelkezett a szervezéshez és volt bátorsága kockázatot vállalni, a könyvtárhasználatot előmozdító, előremutató tevékenységéről szóló íráshoz az apropót az általa szorgalmazott kötetkatalógus megjelenésének 100. évfordulója szolgáltatta.

dr. Baráthné Molnár Mónika